

DELFINEN

133 MAJ/JUNI 2007

D-A-D

eksklusivt interview med stig

1000 kr. vedlagt!

... det passer *

humkrise

fuck fordybelsen!

fashionomics

fra bermudashorts til BNP

logni tema

Mange mennesker opfatter mode og stil som overfladiske fænomener, som en masse overfladiske og smarte mennesker beskæftiger sig med. I denne artikel vil vi bevise, at moden har langt større indflydelse på vores hverdag, end vi måske lige går og tror. Yderligere vil vi afsløre, hvorledes dårlig stil igennem historien har haft vidtrækkende konsekvenser på makroøkonomisk niveau.

ord + grafer > mathias vestergaard og helle rohde andersen

Først lidt forhistorie. Den mode, vi har i dag, har kun eksisteret i sin nuværende form siden midten af det tyvende århundrede, hvor de masseproducerede ready-to-wear kollektioner overtog styringen og skabte det omskiftelige modebillede, som vi kender i dag. Før dette var det den fine franske haute couture, der definerede den stil, som alle andre producenter efterlignede. Allerede inden haute couture, og før man havde et egentligt modebegreb, som det eksisterer i dag, gjorde forskellige skift i den personlige stil sig gældende. Da den fremvoksende borgerklasse væltede aristokratiet af pinden, var det således også fordi de formåede at skabe deres helt egen stil. En stil, der gjorde op med aristokratiets ekstravagance og excès til fordel for dygtighed og mådehold. Ved offentligt at signalere disse værdier, skabtes en særlig identitet, som andre borgere kunne tilslutte sig. Det var således også gennem en dygtig brug af stil og mode, at borgerklassen vandt sin plads, og demokratiet blev grundlagt.

Vender vi blikket mod nutiden, ses ligeledes mange eksempler på, hvordan mode og stil har stor betydning, fx i forhold til personlig succes. Forfatterne til nærværende artikel forholder sig politisk neutrale, men bemærker, at Danmarks nuværende statsminister – ligegyldigt hvad man ellers måtte mene om "årets laks anno 2004" – havde bedre stil end sine nærmeste konkurrenter, da han vandt sin statsministerpost. God og dårlig stil er dog ikke kun determinerende for individets personlige succes eller fiasko. Særligt den dårlige stil har langt mere vidtrækkende konsekvenser, hvilket tydeligst

manifesterer sig i den amerikanske økonomis historie.

Hvis vi først kigger på USA's statsgæld, ser vi tydeligt, at den i perioden fra 1940 til 1950 stiger ganske voldsomt. Dette tilskrives ofte den faktor, at Anden Verdenskrig var en dyr affære. Dette er dog kun den halve sandhed, for 1950'erne var også den periode, hvor begrebet "casual friday" blev opfundet og dyrket i USA. Fænomenet medførte, at man slækkede på den officielle dress-code, der herskede på diverse kontorer og således fravalgte slipset og det stive jakkesæt om fredagen, til fordel for en mere afslappet og sporty stil. Dette er desværre blevet misforstået lige siden som et udtryk for, at det pludselig er tilladt at have grimt tøj på. Fraværet af velklædte mennesker og opblomstringen af joggingtøj og baseball caps medførte naturligvis et drastisk fald

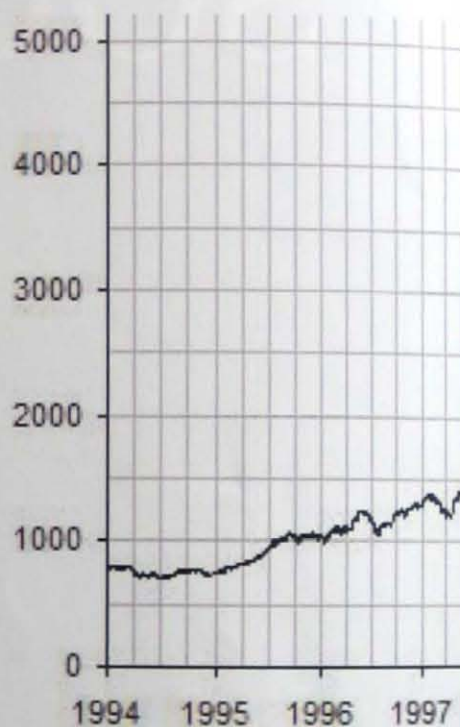
i produktiviteten – ingen kan jo koncentrere sig om at arbejde effektivt, når alle ens kolleger render rundt i gyseligt sportstøj. Denne oversete detalje i verdenshistorien forklarer, hvorfor USA's statsgæld

ikke blev betalt tilbage op gennem tresserne. I 1970 går det helt galt. Her slår casual friday nemlig for alvor igennem i de store amerikanske virksomheder, og den dårlige stil breder sig til flere dage af ugen. Produktiviteten falder yderligere og kan ikke længere dække det almindelige forbrug, hvilket medfører, at statsgælden eksploderer, og inflationen bliver historisk høj.

Et andet historisk eksempel på de katastrofale følger, som dårlig stil medfører, skal findes omkring årtusindskiftet. Her oplevede man en ganske voldsom

Det, der fik bægeret til at flyde over, var imidlertid, da man tillod sandaler til mænd.

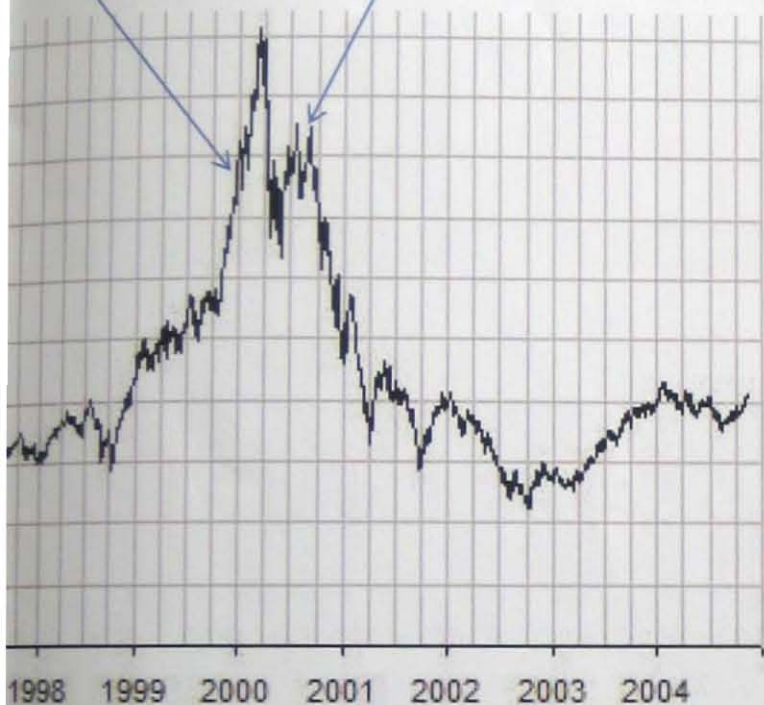

Indførelsen af "casual friday" hæmmer produktiviteten og gælden fra Anden Verdenskrig bliver ikke betalt tilbage

Her går det helt galt. Casual Friday udbredes til langt de fleste amerikanske virksomheder

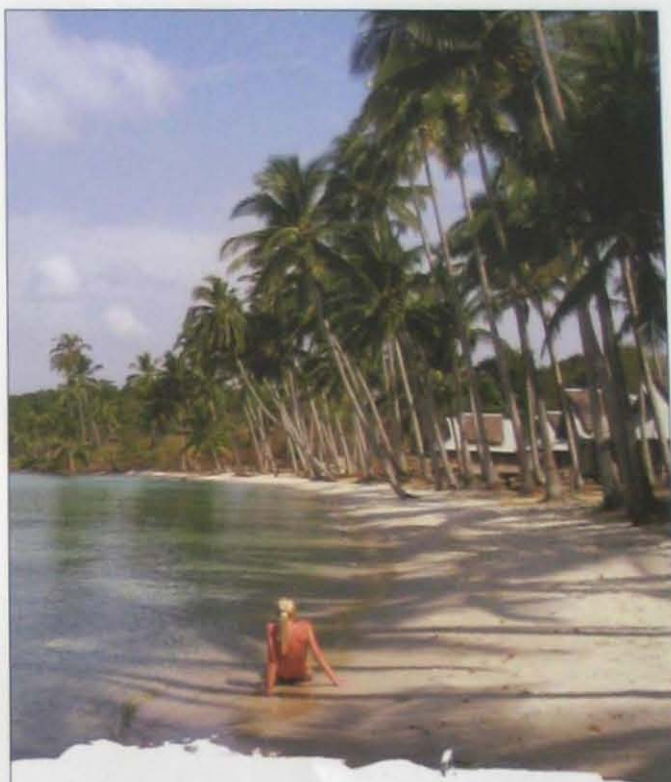
økonomisk vækst, som senere blev døbt dot-com-bølgen. Som bekendt endte denne økonomiske udvikling og vækst med et pludseligt brag. At denne sørgelig afslutning nødvendigvis måtte blive virkelighed skyldtes ikke så meget de urealistiske forretningsplaner, men derimod den ukritiske brug af sportstøj. I starten gik det selvfølgelig godt. Folk klædte sig i modsætning til de første mange fejlfortolkninger af casual-begrebet, fortsat anstændigt, men som økonomien udviklede sig, begyndte folk at blive sløse, og i månederne omkring marts 2000 begyndte flere virksomheder særligt i San Francisco-området at miste besindelsen. Casual-skændslen var allerede blevet noget, som man kunne slippe af sted med hver dag. Eksempelvis så man, hvordan shorts (især de såkaldte Bermuda-shorts), som normalt er forbeholdt private haver og strande, fordi de absolut ikke er flatterende for selv den pæneste bagdel, havde fundet deres vej ind på kontorerne. Det, der fik bægeret til at flyde over, var imidlertid, da man tillod sandaler til mænd. Nøgne, hvide og behårede tæer i sandaler var ganske enkelt mere, end økonomien kunne bære, og forståeligt gik det pludselig stærkt nedad bakke. Der gik adskillige måneder, før man indså, hvad der var gået galt, og da man i 2001 genindførte strengere krav til de ansattes påklædning, var det for sent. Boblen var brast, og først omkring 2003 havde man fået stabiliseret økonomien og kun et par enkelte

SER AF DARLIG STIL

fortabte IT-nørder lallede stadig rundt i hængerøv og flashede behårede tæer.

Ud af historien og disse grelle eksempler kan man drage megen visdom. Hvis Danmark skal klare sig i denne stadig mere globaliserede verden (citat videnskabsminister Helge Sander) og undgå økonomiske problemer i stor skala, er det afgørende, at vi først og fremmest får styr på vores mode og stil. Vi foreslår derfor, at man som minimum på linje med hjemmekundskab indfører undervisning i påklædning og stil i folkeskolens mellemtrin, hvor børnene bliver undervist af eksperter i mode, om både anstændig og god påklædning. Og når vi nu er ved folkeskolen, som jo er det stadium i børns udvikling, hvor de for alvor skal socialiseres ind i det moderne vestlige samfunds normer, så bør der oprettes en særlig instans, der overvåger og kontrollerer lærernes stil, så man undgår Fjällräven rygsække, fodformede jesusandaler, bæbrune fløjsbukser og store, klamme hjemmestrikkede sweatre. Yderligere bør alle told- og importregler på modetøj laves om, så man aktivt fordrer befolkningen til at klæde sig bedre. Man bør således give import-tilskud på fedt tøj, og naturligvis lave et altomfattende forbud mod enhver form for import af billigt, grimt og nederen tøj. Kun via disse mode og stilmæssige regulativer kan vi sikre os en stabil økonomi i fremtiden.

BILLIGE FLYBILLETTER TIL UNGE OG STUDERENDE

Jysk Rejsebureau tilbyder flybilletter til hele verden og har særligt lave priser for unge og studerende. Vi kan hjælpe med at skræddersy din rejse, uanset om det gælder studieophold, ferie eller orlov.

Thailand	4.830	Brasilien	6.365
Kina	5.395	New York	3.285
Indien	4.345	Jorden rundt	8.175
Singapore	5.560	Ankomstpakker fra	140

Vi kan også hjælpe med arbejdsvisum til Australien og New Zealand samt formidle kontakt til Nepal, hvis du gerne vil yde et stykke frivilligt arbejde. Skræddersy din rejse i Jysk Rejsebureaus eget interaktive atlas på www.jysk-rejsebureau.dk/travelplanner, hvor du bl.a. finder rejs-selv rutforslag samt ture, treks og dykning.

Jysk Rejsebureau hjælper dig også gerne ude i verden. Derfor har vi egne **servicekontorer i Thailand, Vietnam, Nepal, Kina, Indien, Bali, Peru, Kenya og Cuba.**

Du er altid velkommen til at besøge vores servicekontorer og få gratis råd og vejledning samt mulighed for at købe f.eks. togbilletter og ture.

Alle priser er fra-priser pr. person. Der tages forbehold for ændringer.

Læs mere på www.jysk-rejsebureau.dk

jysk rejsebureau
for dig som vil ud i verden